

Datum van inontvangstneming : 24/08/2015

Zaak C-353/15

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

13 juli 2015

Verwijzende rechter:

Corte di Appello di Bari / Italië

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 mei 2015

Verzoekers in hoger beroep:

Leonmobili Srl

Gennaro Leone

Verweerders in hoger beroep:

Homag Holzbearbeitungssysteme GmbH

Curatela del Fallimento Leonmobili Srl [e.a.]

[OMISSIS]

ITALIAANSE REPUBLIEK

DE CORTE DI APPELLO DI BARI

[OMISSIS]

geeft de navolgende

BESCHIKKING

houdende een verzoek om een prejudiciële beslissing in het civielrechtelijke geding op het hoger beroep op grond van artikel 18 van de [Italiaanse] faillissementswet ingesteld tegen het vonnis van faillietverklaring [OMISSIS]

TUSSEN

Srl LEONMOBILI [OMISSIS]

LEONE Gennaro [OMISSIS]

VERZOEKERS IN HOGER BEROEP

EN

HOMAG HOLZBEARBEITUNGSSYSTEME GMBH [OMISSIS]

[Or. 2]

CURATELA DEL FALLIMENTO Leonmobili Srl [OMISSIS] - [e.a.]

[OMISSIS]

VERWEERDERS IN HOGER BEROEP

1. Feiten

Bij afzonderlijke verzoekschriften, die nadien zijn gevoegd, verzochten wel zeven ondernemingen en banken met schuldvorderingen voor een totaal bedrag van ongeveer drie miljoen EUR om faillietverklaring van de Srl Leonmobili, een voorheen te Modugno gevestigde onderneming, die als verweer aanvoerde dat volgens artikel 3 van [verordening (EG) nr. 1346/2000 van de Raad van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures (hierna: „verordening nr. 1346/2000”)] de Italiaanse rechter niet bevoegd was omdat zij vóór het instellen van de beroepen naar Bulgarije was overgebracht.

Het Tribunale [di Bari] (gerecht van eerste aanleg te Bari) gelastte [de] Guardia di Finanza (de Italiaanse fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst) na te gaan of die overbrenging daadwerkelijk was gebeurd dan welk fictief was, en of het COMI (centrum van de voornaamste belangen) van die onderneming in Italië dan wel in Bulgarije was gelegen.

Leonmobili verzocht om schorsing van de procedure en legde daartoe het bewijs over dat zij de Suprema Corte (hoogste rechterlijke instantie) had verzocht om beslechting van het bevoegdheidsgeschil.

Nadat het de gevraagde informatie van de Guardia di Finanza had verkregen, oordeelde het Tribunale dat, ofschoon de overbrenging zowel uit het register van ondernemingen in Italië als uit het register van ondernemingen **[Or. 3]** in Bulgarije bleek, die overbrenging niettemin fictief was en het voornaamste centrum van activiteit van de onderneming nog steeds in Italië was gelegen.

Bij vonnis van 16 juni 2013 verklaarde het de vennootschap, vertegenwoordigd door Gennaro Leone, de bestuurder ervan, dan ook failliet en wees het daarnaast het verzoek om schorsing af, enerzijds, omdat het van mening was dat niet was aangetoond dat het geschil over de bevoegdheid aanhangig was gemaakt, en

anderzijds omdat het van mening was dat de betwisting van de bevoegdheid in elk geval kennelijk ongegrond was.

Bij twee afzonderlijke verzoekschriften, die nadien zijn gevoegd, hebben Leonmobili en Gennaro Leone hoger beroep in de zin van artikel 18 van de [Italiaanse] faillissementswet ingesteld tegen dat vonnis. Zij voerden aan dat dit vonnis nietig was omdat het Tribunale, ofschoon het erkende dat de wettelijke zetel van de vennootschap naar Bulgarije was overgebracht en dat een nieuwe bestuurster – van Bulgaarse nationaliteit – namelijk Iva Tsetskova Markovska, was aangewezen, het een geheel andere onderneming, namelijk een onderneming met zetel in Italië en met Leone als bestuurder, failliet had verklaard.

Vervolgens legden zij ter ondersteuning van hun exceptie van onbevoegdheid volgens de regels een schriftelijk bewijs van de inschrijving van het bevoegdheidsgeschil op de lijst van de bij de Suprema Corte aanhangige zaken over.

De Corte di Appello di Bari (hof van beroep te Bari) schorste de behandeling van de zaak in de zin van artikel 295 van het [Italiaanse wetboek van burgerlijke rechtsvordering].

Bij beschikking nr. 10823 van 16 mei 2014 [OMISSIS] verklaarden de Sezioni Unite della Corte di Cassazione (verenigde kamers van het Italiaanse hof van cassatie) de Italiaanse rechter bevoegd en oordeelden zij tevens dat de volgende feiten vaststonden: 1) de overbrenging naar Bulgarije heeft minder dan een jaar vóór de indiening van de faillissementsverzoeken plaatsgevonden; 2) de Bulgaarse bestuurster heeft aan Maria Luisa Monno, die een relatie heeft met Gennaro Leone, de voormalige enige bestuurder van de failliet verklaarde vennootschap, een algemene volmacht gegeven om zowel in Italië als daarbuiten in naam, voor rekening en in het belang van Leonmobili te handelen; 3) de onderneming heeft geen concrete en daadwerkelijke activiteit in Bulgarije.

De Suprema Corte heeft geoordeeld dat uit deze feiten kon worden afgeleid dat de overbrenging fictief was en dat dit ipso facto aantoonde dat het daadwerkelijke centrum van de belangen van Leonmobili nog steeds in Italië was gelegen.

[Or. 4]

Dit is de logische structuur van de beschikking van de Corte di Cassazione

Leonmobili zette het geding voort voor de rechter ten gronde.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [interne procedure]

Leonmobili [OMISSIS] heeft de Corte di Appello di Bari gevraagd, het Europese Hof van Justitie te verzoeken om een prejudiciële beslissing over de juiste uitlegging van artikel 3 van [verordening nr. 1346/2000], dat volgens haar zowel door het Tribunale als door de Sezioni Unite della Corte di Cassazione was toegepast op een wijze waarmee zij het niet eens kon zijn. Zij voert namelijk aan dat de Suprema Corte di Cassazione had nagelaten een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen, ofschoon zij daartoe verplicht was, en was voorbijgegaan aan onbetwistbare feiten, namelijk aan het onbetwistbare feit dat de onderneming daadwerkelijk was overgebracht naar Bulgarije en dat de beslissingsorganen en de bestuurlijke organen van de vennootschap in dat land waren gevestigd, door te oordelen dat de overbrenging fictief was en door uitsluitend op grond daarvan te concluderen dat voornaamste belangen van de onderneming zich dus nog steeds in Italië bevonden.

[Or. 5]

Volgens Leonmobili daarentegen diende op grond van het vaststaande feit dat de onderneming en de beslissings- en werkingsorganen ervan naar Bulgarije waren overgebracht, in de zin van artikel 3, lid 1, van [verordening nr. 1346/2000] te worden vermoed dat het centrum van de voornaamste belangen van de onderneming samenviel met de plaats van de statutaire zetel van de vennootschap.

Leonmobili is dan ook van mening dat de Corte di Cassazione enerzijds het begrip centrum van de voornaamste belangen en anderzijds de draagwijdte van het in het aangehaalde artikel 3 geformuleerde vermoeden onjuist heeft begrepen, en vraagt de Corte di Appello di Bari een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen om verduidelijking van die twee punten te krijgen.

2. Bevoegdheidsgeschil

Allereerst dient erop te worden gewezen dat artikel 382 van het [Italiaanse] wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepaalt: „Wanneer de Corte (di Cassazione) een bevoegdheidsgeschil beslecht, wijst zij in haar uitspraak in voorkomend geval de bevoegde rechter aan.”

De uitspraak van de Suprema Corte op het bevoegdheidsgeschil is daarom absoluut verbindend voor de rechter ten gronde, die deze uitspraak niet naast zich neer kan leggen op basis van een nieuw onderzoek en een andere uitlegging van de omstandigheden waarover de Suprema Corte reeds uitspraak heeft gedaan, ook al is hij het niet eens met de ten vervolge op de beslechting van het bevoegdheidsgeschil verrichte aanwijzing van de bevoegde rechter.

Indien hij echter twijfel koestert omtrent de juistheid van de uitlegging die de Corte di Cassazione van een gemeenschapsrechtelijke bepaling heeft gegeven, kan hij het Hof van Justitie bij wege van prejudiciële verwijzing verzoeken hem de juiste draagwijdte van die bepaling mee te delen.

Dit is precies wat de Corte di Appello in de onderhavige zaak wil doen.

2.1 Wat de feiten van de onderhavige zaak betreft, heeft de algemene vergadering van de te Modugno [OMISSIS] gevestigde en door Gennaro Leone bestuurde vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Leonmobili met als vennootschappelijk doel de groot- en kleinhandel in meubelen en artikelen voor binnenhuisinrichting op 18 juli 2012 besloten de onderneming naar Bulgarije over te brengen.

[Or. 6]

Op 20 juli daaraanvolgende werd het btw-nummer van de onderneming geschrapt en werden de betrekkingen van de onderneming met het INPS (nationaal instituut voor sociale zekerheid), het INAIL (nationaal instituut voor arbeidsongevallenverzekering) en het Agenzia delle Entrate (belastingdienst) beëindigd.

Op 12 september 2012 werd Leonmobili uit het register van ondernemingen in Italië geschrapt en in het overeenkomstige register van ondernemingen in Bulgarije ingeschreven als vennootschap met zetel te Sofia op een eerste, voorlopig adres.

Op 9 november 2012 besloot de te Sofia bijeengeroepen algemene vergadering van aandeelhouders de zetel van de vennootschap naar een ander deel van de stad over te brengen en de bestuurder te vervangen in die zin dat Iva Tsetkova Markovska, van Bulgaarse nationaliteit, Gennaro Leone opvolgt.

Op 12 november daaraanvolgend heeft de vennootschap een onroerend goed gehuurd in het dorp Osoitsa in Bulgarije, compleet met machines en inrichting en voorzien van personeel, waar zij de nieuwe fase van haar werkzaamheden begon.

Tussen 19 november 2012 en 22 maart 2013 dienden de GmbH Homag Holzbearbeitungssysteme en andere ondernemingen verzoeken om faillietverklaring van bovengenoemde vennootschap in.

Bij vonnis van 10 juni 2013 verklaarde het Tribunale di Bari, in weerwil van bovengenoemde exceptie van onbevoegdheid, de vennootschap „Leonmobili Srl” met zetel te Modugno, vertegenwoordigd door haar enige bestuurder Gennaro Leone, failliet. Het oordeelde in dit verband dat de overbrenging van de onderneming naar Bulgarije volledig fictief was. De Sezioni Unite della Corte di Cassazione, die het bevoegdheidsgeschil hebben beslecht en daarbij de Italiaanse rechter definitief bevoegd hebben verklaard, hebben hetzelfde standpunt ingenomen.

Met andere woorden, zowel de eerste rechter als de Corte Suprema heeft geoordeeld dat de overbrenging van Leonmobili naar Bulgarije een vaststaand en onbetwistbaar feit is en dat deze vennootschap geen vestigingen meer bezit in

Italië, maar dat dit slechts een ogenschijnlijke overbrenging is, omdat deze fictief is verricht met als enig doel in Italië te ontsnappen aan de gevolgen van een algemene insolventie, zodat het centrum van de voornaamste belangen, anders dan op het eerste gezicht blijkt, in Italië is gebleven, met als gevolg dat de moet worden aangenomen dat de Italiaanse rechter bij uitsluiting bevoegd is om te beslissen over de insolventie van die onderneming.

[Or. 7]

3. De insolventieprocedures in verordening (EG) nr. 1346/2000

De voor de onderhavige zaak van belang zijnde eerste twee leden van artikel 3 van [verordening nr. 1346/2000] betreffende insolventieprocedures luiden als volgt:

1. De rechters van de lidstaat waar het centrum van de voornaamste belangen van de schuldenaar gelegen is, zijn bevoegd de insolventieprocedure te openen. Bij vennootschappen en rechtspersonen wordt, zolang het tegendeel niet is bewezen, het centrum van de voornaamste belangen vermoed de plaats van de statutaire zetel te zijn.

2. Wanneer het centrum van de voornaamste belangen van de schuldenaar op het grondgebied van een lidstaat gelegen is, zijn de rechters van een andere lidstaat slechts tot opening van een insolventieprocedure ten aanzien van deze schuldenaar bevoegd indien hij op het grondgebied van laatstgenoemde lidstaat een vestiging bezit. De gevolgen van deze procedure gelden alleen ten aanzien van de goederen van de schuldenaar die zich op het grondgebied van die lidstaat bevinden.

De duidelijke, uitdrukkelijke en ondubbelzinnige bewoordingen van [lid 1] van de gemeenschapsbepaling bevatten voor de vennootschappen een eenvoudig vermoeden, waarvan dus het tegenbewijs mag worden geleverd, dat het centrum van de voornaamste belangen de plaats van de statutaire zetel, in het onderhavige geval Sofia, is.

[Lid 2] lijkt daarentegen een absoluut vermoeden, waarvan het tegenbewijs dus niet mag worden geleverd, te bevatten, gelet op het feit alleen de aanwezigheid van een vestiging op het grondgebied van een andere lidstaat tot gevolg kan hebben dat de rechters van die lidstaat bevoegd zijn: bij gebreke van een dergelijke vestiging kan het tegenbewijs van het in de laatste zin [van lid 1] bedoelde vermoeden niet worden geleverd.

Zoals gezegd, hebben het Tribunale di Bari en de Corte Suprema di Cassazione in het onderhavige geval geoordeeld dat de overbrenging van de onderneming naar Bulgarije fictief was, en dat op grond daarvan diende te worden aangenomen dat het centrum van de voornaamste belangen van Leonmobili in Italië was gebleven,

zodat de Italiaanse rechter bevoegd was om te beslissen over de insolventie van die vennootschap.

Die oplossing overtuigt de Corte di Appello niet. Zij twijfelt eraan of deze oplossing wel in overeenstemming is met de gemeenschapsbepaling.

Vaststaat immers dat Leonmobili daadwerkelijk is overgebracht naar Bulgarije, waar de statutaire zetel van de onderneming is gevestigd en waar de beslissings-, controle- en [Or. 8] uitvoeringsorganen van de onderneming werkzaam zijn; vaststaat ook dat die onderneming in Italië geen statutaire activiteiten meer uitoefent; vaststaat eveneens dat zij in Italië niet alleen geen vestigingen heeft, maar ook dat zij haar fabriek heeft gesloten en de onroerende goederen waarin deze was gevestigd en alle machines heeft verkocht; de Corte di Appello begrijpt niet, hoe in die omstandigheden op basis van een aantal aanwijzingen waarvan de bewijswaarde niet duidelijk is, kan worden aangetoond dat het centrum van de voornaamste belangen, anders dan op het eerste gezicht blijkt, in Italië is gebleven.

Volgens het Tribunale en de Corte di Cassazione zijn de belangrijkste aanwijzingen:

- het feit dat de Bulgaarse bestuurster aan Monno, de levenspartner en moeder van de zonen van Leone, een algemene volmacht heeft gegeven, die vast en zeker niet inhoudt dat zij haar eigen bevoegdheden van enige bestuurster heeft overgedragen aan de volmachthoudster, en die impliceert dat zowel haar eigen bevoegdheden als de mogelijkheid om de aan de volmachthoudster verleende bevoegdheden zelf uit te oefenen, gehandhaafd blijven.

Verzoekster in hoger beroep heeft overigens een redelijke rechtvaardigingsgrond verstrekt voor het verlenen van die volmacht door aan te voeren dat deze de vennootschap de mogelijkheid heeft geboden een aantal lopende zaken te Bari af te ronden.

Daarbij mag trouwens niet uit het oog worden verloren dat de volmacht is verleend te Sofia en dat het verlenen van die volmacht op zichzelf een bijzondere uitoefening van de bevoegdheden van de enige bestuurster vormt en tevens het objectieve bewijs oplevert dat de beslissings- en bestuurszetel van Leonmobili wel degelijk functioneert.

- het feit dat een aantal onroerende goederen zijn verkocht tegen een prijs die aanzienlijk lager is dan het bedrag waarvoor zij in de balans waren opgenomen.

Dit betekent niet veel, daar helemaal niet kan worden uitgesloten dat de betrokken post op de balans juist is overgewaardeerd om verliezen en passiva verborgen te houden.

- het feit dat de overbrenging naar het buitenland is gebeurd nadat de onderneming in de problemen was geraakt, zoals de door het Tribunale met een onderzoek belaste Guardia di Finanza heeft vastgesteld.

Dit is niet helemaal juist, zoals valt op te maken uit de opeenvolging van data die hierboven omstandig is weergegeven.

Nog afgezien dus van de overweging dat deze vermoedens niet de door artikel 2729 van het [Italiaanse] burgerlijk wetboek vereiste „ernst, nauwkeurigheid en onderlinge overeenstemming” vertonen, en aangenomen dat de begrippen „centrum van de voornaamste belangen” en [Or. 9] „vestiging” door het Hof van Justitie omstandig zijn verduidelijkt (cf. de beschikkingen van het Hof van Justitie van de Europese Unie C-396/2009, Interedil, en C-341/2004, Eurofood IFSC, en het arrest van 15 december 2011, Rastelli/Jean-Charles Hidoux), dient het Hof van Justitie van de Europese Unie, waaraan de desbetreffende prejudiciële vragen worden voorgelegd, te worden verzocht om de precieze uitlegging van de hierboven aangehaalde gemeenschapsbepaling op de volgende punten:

- a) *Kan het in de laatste zin van [lid 1] en in [lid 2] van artikel 3 van [verordening (EG) nr.] 1346/2000 [van 29 mei 2000 betreffende insolventieprocedures] bedoelde vermoeden, ingeval er geen sprake is van een vestiging in een andere lidstaat, door degene die de bevoegdheid betwist, worden weerlegd door middel van het bewijs dat het centrum van de voornaamste belangen in een andere lidstaat is gelegen dan de lidstaat waarin de vennootschap haar statutaire zetel heeft?*
- b) *Ingeval de vorige vraag bevestigend wordt beantwoord, kan dat bewijs worden afgeleid uit andere vermoedens, namelijk uit de beoordeling van aanwijzingen waaruit logisch kan worden afgeleid dat het centrum van de voornaamste belangen in een andere lidstaat is gelegen?*

[OMISSIS] [procedurele aspecten]

Overeenkomstig [lid 1] van artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie wordt verzocht de prejudiciële vragen zo snel mogelijk te beantwoorden daar deze in het onderhavige geval zijn gesteld in het kader van een hoger beroep tegen een vonnis van faillietverklaring.

De onderhavige procedure wordt geschorst totdat het Hof van Justitie uitspraak heeft gedaan. Alle andere punten zullen nadien worden behandeld.

OM DEZE REDENEN

geeft de Corte di Appello di Bari, [OMISSIS] zonder definitief uitspraak te doen op het hoger beroep van Srl Leonmobili en Gennaro Leone tegen het vonnis van het Tribunale di Bari van 10 juni 2013, de volgende beschikking:

1) Legt het Hof van Justitie van de Europese Unie de in de motivering geformuleerde prejudiciële vragen voor;

[Or. 10]

[OMISSIS]

[OMISSIS] [procedurele aspecten]

Bari, [OMISSIS] 5 mei 2015.

[OMISSIS]

[OMISSIS] [ondertekeningen]